

Religie als bron voor kunst, geschiedenis en samenleven

⌚ Duur 60 minuten

© **Lesdoel** De leerlingen onderzoeken hoe religie een rol heeft gespeeld in de geschiedenis, kunst en samenleving. Ze leren dat religieuze overtuigingen mensen kunnen inspireren tot het bouwen van kathedralen, het maken van muziek of het vieren van gezamenlijke rituelen. Ze reflecteren op de vraag: hoe beïnvloedt geloof onze wereld?

Verbindende leergebieden

- Oriëntatie op jezelf en de wereld (levensbeschouwing, geschiedenis)
- Burgerschap (erfgoed, diversiteit, gemeenschapsvorming)
- Kunstzinnige oriëntatie (symboliek, expressie)
- Taalontwikkeling (gesprek, reflectie, beschrijving)
- Filosofie (vragen over zingeving, traditie en kennis)

Kerdoelen

Burgerschap

- 2 Diversiteit – Leerlingen leren culturele en religieuze diversiteit herkennen.
- 4 Maatschappelijke betrokkenheid – Leerlingen verkennen hoe geloof tot uiting komt in kunst en samenleving.
- 6 Maatschappelijke vraagstukken – Leerlingen denken na over de rol van religie in samenleven en conflict.

Nederlands

- 2A Luisteren en lezen met begrip – Leerlingen luisteren naar verhalen over religie in de geschiedenis.
- 3A Doelgericht spreken en schrijven – Leerlingen verwoorden eigen meningen en inzichten.
- 4A Doelgericht gesprekken voeren – Leerlingen voeren gesprekken over overtuigingen en erfgoed.

Kunst en cultuur

- 1 Creatieve maak- en denkstrategieën – Leerlingen onderzoeken kunstvormen met een religieuze oorsprong.
- 4 Verbeelden en creëren – Leerlingen maken een kunstwerk of symbolische verbeelding.
- 7 Kunst en cultuur in context – Leerlingen koppelen religieuze kunst aan historische en maatschappelijke thema's.

Mens en maatschappij

- 5 Historische ontwikkelingen – Leerlingen leren hoe religie invloed heeft op de geschiedenis.
- 12 Sociale omgeving – Leerlingen onderzoeken de rol van geloof in de samenleving.

Benodigdheden

- Afbeeldingen van religieuze kunst (kerkramen, moskeeën, schilderijen, muziekfragmenten)
- Materialen voor creatief werk: papier, verf, stiften
- Kaartjes met citaten of uitspraken over geloof en kunst
- Tablet of laptop voor digitale expositie (optioneel)

Introductie voor de leerkracht

Religie is een krachtig cultureel en historisch fenomeen. In groep 7 zijn leerlingen in staat om religie niet alleen als persoonlijk geloof te zien, maar ook als bron voor kunst, conflicten, tradities en verbondenheid. Deze les daagt hen uit om te kijken hoe religie de wereld heeft beïnvloed.

Als leerkracht begeleid je leerlingen in het zoeken naar nuance: religie als inspiratie én als bron van botsing, maar bovenal als iets wat mensen over de hele wereld op een eigen manier beleven. Laat leerlingen vrij in hoe diep ze willen gaan en benadruk dat het in deze les niet gaat om 'wel of niet geloven', maar om begrijpen, waarderen en vergelijken.

Omschrijving van de opdracht

De leerlingen duiken in de geschiedenis en onderzoeken hoe religie terugkomt in kunst, verhalen, gebouwen en samenlevingen. Ze reflecteren op het belang van religieuze inspiratie en maken zelf een creatieve uiting van wat geloof in de maatschappij betekent.

Begeleiding

Geef een korte toelichting bij beelden en voorbeelden. Help leerlingen verbanden te leggen tussen religie, kunst en maatschappij. Laat ruimte voor persoonlijke interpretatie en bied een veilige ruimte voor vragen of twijfels.

Kennisoverdracht

Gebruik een tijdlijn of presentatie om te laten zien hoe religie de kunst en de samenleving heeft gevormd. Laat religieuze symboliek zien in schilderijen, muziek of gebouwen. Bespreek gedeelde waarden tussen religies.

Differentiatie

Laat leerlingen kiezen uit verschillende creatieve opdrachten (tekenen, schrijven, presenteren). Gebruik pictogrammen, tekstkaarten of voorbeeldzinnen voor ondersteuning. Voor leerlingen die toe zijn aan verdieping: laat hen een religieus kunstwerk analyseren met context en betekenis.

De vijf fasen van de leercirkel**Verwonderen**

Doel: leerlingen verwonderen zich over de zichtbaarheid van religie in kunst en cultuur.

Activiteit: toon een religieus kunstwerk (bijvoorbeeld een glas-in-loodraam of een islamitisch patroon).

Vraag:

- Wat zie je?
- Wat zou het kunnen betekenen?
- Waarom denk je dat mensen dit maakten?

Oriënteren

Doel: leerlingen oriënteren zich op de invloed van religie op kunst en geschiedenis.

Activiteit: werk met een interactieve tijdlijn of een museumroute in de klas. Leerlingen verkennen per groepje één religieus fenomeen (bijvoorbeeld kloosters, moskeeën, tempels) en maken een mini-expositie met uitleg en een beeldend element.

Onderzoeken

Doel: leerlingen onderzoeken de rol van religie in de maatschappij.

Activiteit: in groepjes beantwoorden leerlingen vragen, bijvoorbeeld:

- Welke invloed had geloof op de bouw van steden of het maken van wetten?
- Hoe zagen mensen vroeger religie als deel van hun leven?
- Wat is er nu anders en wat is hetzelfde gebleven?

Uitvoeren

Doel: leerlingen geven creatief vorm aan hun inzichten.

Activiteit: laat leerlingen het onderwerp 'geloof en samenleving' verbeelden. Dat mag in de vorm van een gedicht, kunstwerk, poster of presentatie. Mogelijke thema's zijn: hoop, verbondenheid, inspiratie, conflicten of erfgoed.

Reflecteren

Doel: leerlingen reflecteren op de waarde en invloed van religie.

Activiteit: laat leerlingen de volgende zinnen afmaken, mondeling of schriftelijk:

- Ik wist niet dat ...
- Geloof kan mensen helpen om ...
- In de wereld van vandaag zie ik religie terug in ...
- Ik vind het belangrijk dat ...

Evaluatie en reflectie voor de leerkracht

Observeer:

- Welke leerlingen herkennen religie als culturele kracht?
- Wie denkt kritisch na over verschillen en overeenkomsten?
- Wie verbindt heden en verleden met elkaar?

Stel jezelf vragen:

- Hoe kan ik religie in een bredere maatschappelijke context blijven verkennen?
- Welke leerlingen willen hier verder op reflecteren of hierover presenteren?
- Hoe verbind ik dit thema aan burgerschap of erfgoedonderwijs?

Mogelijke vervollessen

- Wat vertellen religieuze verhalen over hoe we moeten leven?
- Wat is cultureel erfgoed en waarom bewaren we het?
- Hoe maak je een klas waar alle leerlingen hun eigen achtergrond mogen laten zien?
- Hoe verandert geloof door de tijd heen?

Deze lesbrief hoort bij de uitgave 'EigenlijkWijs'.
www.eigenlijkwijs.nl